

ЮРТИМ КЎКЛАМИ

Ало бўлди қаҳратоннинг қаҳру виқори, Нурга тўлди дийрмининг тонгу наҳори. Куртакларнинг мудраб ётган кўзларин очиб, Гудлар сочиб, кириб келдинг, юртим баҳори.

Меҳнаткашу мунис халқим дилин шод этиб, Элга ризқ-рўз олиб келдинг, юртим баҳори. Боғлар аро ҳеч тинмаган қушлар алёри, Иш куйидан жаранглайди юраклар тори.

Закрилла НЕБМАТ

Кулоқ тутинг-а, сувнинг жилдираб оқиши, булбулларнинг хониши, бизга баҳор келганини дараклаяпти. Эйтибор бераяспизми, бойчечак бош кўтарди. Бинафша ўзининг хушбўй ҳидини атрофга таратиб «яна бир баҳор келди», дея суюнчилаётгандек гўё.

ТИРИКЛИК ТАРОВАТИ

Болакай, митти қизалоқ кўлида қуёшдан ранг олган бойчечакни ушлаганча «суюнчи, суюнчи беринг баҳор, баҳор келаяпти», дея момосининг, онасининг ҳузурига шошилади.

Дарҳақиқат, ушбу байрамнинг инсоният ҳаётида алоҳида ўрни мавжуд. Шу боис Наврўз байрами билан боғлиқ аънава ва қадриятларимиз мажмуи 2009 йилда Юнесконинг «Инсониятнинг номоддий маданий мероси» репрезентатив рўйхати-га киритилди.

Она табиат, жамики борлик бугун Наврўз насимидан сармаст. Ҳазрат Навоий таъриф берганидек ушбу кун юртдошларимизнинг ҳар бир туни қадр бўлиб, ҳар кун Наврўз бўлмоқда. Ял-ял ёниб очилган турфа гуллари билан шу кунларда она юртимиз заминига фаслар келинчаги бўлмиш баҳор нафаси билан барча орзиқиб кутган Наврўзи олам ташриф бурюмоқда.

Эйтибор беринг-а. Наврўз байрамини бу йилги тайёргарлик ҳам бошқача. Чунки бу йилнинг номланиши ҳам ўзгача — улуг: Кексаларни эъзозлаш йили. Кексаларни қадрлаган, уларнинг дуосини олган, улар учун эзгу ва хайрли ишларни амалга оширган эл ҳеч қачон кам бўлмастидини яхши биламизда.

Шукрона

каби хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Қолаверса, барча шахару қишлоқлар, маҳалла гузарлар янада обод бўлмоқда. Гул ва дарахт кўчатлари экилмоқда. Баҳор таровати тароват қўшувчи, қадрият ва эзгу фазилатлар ифодаси бўлмиш ҳашарлар аллақачон бошланиб бўлди. Пойтахтимиз ва вилоятларнинг сайилгоҳларида, томошалар уюштирилиши учун хиёбонлар ўзгача кўриниш касб этади.

Кулук тутинг-а. Ердан униб чиқаётган майсалар шивирляяти, қушлар чугурляпти: Баҳ-о-о-р-р... Улар ҳам баҳорнинг келаётганидан дарак бермоқда. Уйғониш ва янгиликнинг фасли бўлмиш баҳор ўзининг ортидан Наврўзини етаклаб келади.

Кўй келади, кўзи билан, Ҳай ёр-ёр айланай! Бир-бирининг изи билан, Ер-ёр, айланай!... Аскиячи ва қизиқчиларнинг ақшларини, пайровларини, ичакузди латибаларини дилларга шодлик улашади. Юртимиз кенгликларидан катта — катта сайиллар бўлиб, уларда улоқ кўпқарилар бошланади.

Эйтибор бераяспизми... Емгирнинг чакчаки, қушларнинг чак-чаки бизга баҳорни суюнчилаяпти. Кўклар шабадаси эсиб турган шу дилбар фаслда кўнгилларни нурга, эзгу ниятларга, орзу умидларга тўлдириб келаётган тароватли Наврўзим, хуш келдинг, дея унга пешвоз чиқамиз.

Шоирлар ҳам Наврўз, баҳорнинг гўзал айёми ҳақида дилбар шеърларини ўқийди:

Толларнинг тўшида эриётар қор, Қорларга термулиб эрийдир кўзим. Ҳоримай соғ-омон келдингми, Баҳор, Келдингми қадами кутлуг Наврўзим!

Барно СУЛТОНОВА

ТАЛАБАЛАР АНЖУМАНИ

Ўзбекистон давлат консерваториясида Кексаларни эъзозлаш йилига бағишлаб "XXI аср маданияти авлодлар мулоқотида" мавзусида илмий-назарий анжуман бўлиб ўтди.

Тадбир

Тадбирнинг очилишида консерватория ректори Б.Ёқубов, проректор А.Норбеков, кафедра мудири С.Қосимжўраева ва Ш.Ғанихонова сўзга чиқдилар. Талабалар "Ижодиёт ва ижрочилик масалалари", "Маданият тарихи", "Назария масалалари" секцияларида маърузалари билан қатнашдилар.

Тадбирнинг очилишида консерватория ректори Б.Ёқубов, проректор А.Норбеков, кафедра мудири С.Қосимжўраева ва Ш.Ғанихонова сўзга чиқдилар. Талабалар "Ижодиёт ва ижрочилик масалалари", "Маданият тарихи", "Назария масалалари" секцияларида маърузалари билан қатнашдилар.

Феруза ОБИДОВА

МИЛЛИЙ ҲАЁТ — НАВРЎЗ КЎЗГУСИ

Халқимизнинг узоқ кечмишга эга қадриятлари, миллий аънава ва урф-одатлари кўп. Улардан бири Наврўз байрами билан боғлиқ миллий ўйинларимиздир. Кўп асрлик тарихга эга халқ ўйинлари ранго-ранглиги, бир-бирини такрорламаслиги билан аҳамиятлидир. Қолаверса, бу ўйинларнинг фарзандларимизнинг ақлий, жисмоний камолатида, руҳий чинқишида, эстетик дидини юксалтиришда ўрни беқиёсдир.

Маълумки Наврўз байрамини кураш мусобақасиз тасаввур қилиш бўлмайди. Чунки кураш мардлар беллашуви, билагида кучи, оёғида амали бўлган полвонлар мусобақасидир. Курашда халқимизнинг тантанилиқ, довурақлик, ҳалоллик, мардлик сингари фазилатлари мужассам.

Қизлар севиб ўйнайдиган ҳалпақ ўйини худудларимизда турлича номланади: ҳалпақ, ҳавлоқ, ҳовлай каби. Айрим жойларда ўйин номи ўйналадиган тошчалар миқдорига қараб номлангани кузатилади: беш тош, уч тош каби.

Баҳорги ўйинлардан яна бири бу чиллак ўйинидир. Бу ўйин, асосан, ўғил болалар томонидан икки гуруҳга бўлиниб ўйналади. Болаларнинг бўлиниши адолатли бўлиши учун ўйинбошилар (онабоши ҳам деб юритилади) жуфт-жуфт бўлиб, ўзларига ном қўйиб келган болаларни танлаб оладилар.

Бундан ташқари, баҳор кунлари Арғимчок ўйинининг тарихи эса узоқ кечмишга бориб тақалади. Қадимий эъза манбаларда ўйин номи зикр этилган. XI асрнинг энциклопедик асари саналган Маҳмуд Қошғарийнинг "Девону лугатит турк"ида йалангу номли ўйин тилига олинади.

Чиллак ўйини қиз-жувонлардан эгилликни талаб этади. Хар бир шартни тез ва аниқ бажарган ўйинда ғолиб келади. Мағлуб эса жазо сифатида пешонасига чертки ёйди. Кўриниб турибдики, ўйин анча қизиқарли.

Арғимчок ўйинининг тарихи эса узоқ кечмишга бориб тақалади. Қадимий эъза манбаларда ўйин номи зикр этилган. XI асрнинг энциклопедик асари саналган Маҳмуд Қошғарийнинг "Девону лугатит турк"ида йалангу номли ўйин тилига олинади.

Арғимчок ўйинининг тарихи эса узоқ кечмишга бориб тақалади. Қадимий эъза манбаларда ўйин номи зикр этилган. XI асрнинг энциклопедик асари саналган Маҳмуд Қошғарийнинг "Девону лугатит турк"ида йалангу номли ўйин тилига олинади.

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди грант лойиҳаси асосида тайёрланди.

ИЖОДИЙ КЕНГАШЛАР ҲИСОБОТИ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ижодий кенгашларида 2014 йилда яратилган асарлар муҳокамаси ва бу йилги режаларга бағишланган ҳисобот йиғилишлари бўлиб ўтмоқда.

Бадий публицистика кенгаши. Ҳисобот йиғилишида адабиётшунос олим Ю.Ҳамдамов ва ёзувчи Қ.Норқобил ўтган йилда яратилган бадий публицистика асарларга доир маърузалари тингладилар. Оммавий ахборот воситаларида барча соҳаларда олиб борилаётган туб ислохотлар таҳлил этилган кўнлаб бадий-публицистика материаллар босилди.

ир бошқарди. Адабиётшунос олим Б.Каримов ўтган йилда эълон қилинган шеърли асарлар ҳақида таҳлилий маъруза қилди. Ҳисобот йиғилиши ўзига хос мушоирага уланди.

Феруза ОБИДОВА

"Арқон тортиш", "Қиз қувди", "Хўроз жанги", "Ланка", "Ошиқ" каби халқ ўйинлари ўйналади, бу беллашувлар замирида ўзаро ҳурмат, ҳамжиҳатлик, самимийлик, мардлик туйғулари мужассамдир. Қолаверса ҳар бир ўйиннинг келиб чиқиш тарихи бор.

Бундан ташқари, баҳор кунлари Арғимчок ўйинининг тарихи эса узоқ кечмишга бориб тақалади. Қадимий эъза манбаларда ўйин номи зикр этилган. XI асрнинг энциклопедик асари саналган Маҳмуд Қошғарийнинг "Девону лугатит турк"ида йалангу номли ўйин тилига олинади.

Ана шундай қизиқарли ўйинлардан бири пойга ҳам Наврўз айёмининг қайта тикланиши билан яна бўй кўрсатди. Қадимги эъза манбаларда ўйин номи йариш тарзида тилга олинади. Худди шу ном Маҳмуд Қошғарийнинг "Девону лугатит турк" асарида учрайди.

Хуллас, Наврўзда ўйналадиган барча ўйинлар тезлик, зийраклик, қаққонлик, аниқ нишонга олиш каби хусусиятлари шакллантиришга хизмат қилади. Уларни тартибли ва чиройли ташкил этиш ва ўтказиш эл қайвониларининг хатти-ҳаракати, тадбиркорлиги ва ташаббускорлигига боғлиқ.

Зшпўлат ЖАББОРОВ, филология фанлари номзоди

бўйи намуналари" араб ва ҳинд тилида, "Таржима мактаби аль-маанахи" каби қатор тўпламлар нашр қилинди. Таржима адабиёти ўзининг юксалиш даврини бошидан кечиряётган айни бир даврда таржима назарияси ва таржима таъқиқидан ташқари. Шарқшунослик институтида таржимонлар тайёрлаш, таржимашунослик борасида кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда.

Ахборот хизмати

